

Innhold

Forord	11
Innledning	15
Oppbygging av boken	18
Kapittel 1	
Skolens demokratiske samfunnsmandat	23
Danning	23
Nytte	28
Human- og sosialkapital	30
Demokratisk medborgerskap i læreplanen	33
Nåtidige og fremtidige utfordringer	34
Globalisering og nyliberalisering	35
Glokale utfordringer	37
Demokrati – et omdiskutert begrep	38
Demokratiet svekkes globalt	41
Kapittel 2	
Demokrati – et historisk riss	44
Klassisk republikanisme, polis og Res Publica	46
Aristoteles	46
Den romerske republikken	49

Opplysningstiden	50
Rousseau.....	51
Opplysning og myndiggjøring – Kant.....	53

Kapittel 3

Moderne demokratiteori	58
Demokratiteoretiske tradisjoner	58
Liberal demokratiteori	61
Rettferdighet som rimelighet – John Rawls.....	65
Republikanske teorier.....	69
Fra republikanisme til liberalisme – til liberal republikanisme?.....	75
Radikal demokratiteori – Chantal Mouffe.....	77
Demokratiteoretisk mangfold.....	79

Kapittel 4

Borgeren	83
Historisk bakgrunn.....	84
Statsborgeren	86
Norsk statsborgerskap.....	91
Vi og dem	93
Delborgerskap	96
Demokratisk medborgerskap	97
Kosmopolitisme.....	99
Rettskapende politikk og demokratiske gjentakelser	103
Den offentlige sfære og demokratisk viljesdannelse.....	105
Inkludering og ekskludering	106

Kapittel 5

Demokratisk medborgerskap som pedagogisk begrep og formål	112
Formålet med skolen	113
Umyndige borgere og hverdagsmedborgerskap	116
Skolen som ideologisk samfunnsoppdrager og politisk danningsinstitusjon	118
Kritisk tenkning i læreplanen.....	121
Refleksiv tenkning.....	122
Læringsteoretiske perspektiver på demokratisk medborgerskap	126
Opplæring om, for og gjennom demokrati.....	127

Transformativ læringsteori.....	128
Instrumentell, kommunikativ og frigjørende læring.....	134

Kapittel 6

Den nyliberale dreiningen	139
Globalisering.....	139
Globaliseringens påvirkning på utdanning.....	142
Den nyliberale dreiningen, en kort redegjørelse.....	143
OECD og den kunnskapsbaserte økonomien	146
Testing av elever – PISA.....	149
Det nyliberale kunnskapssamfunnet.....	151
Kritikk av nyliberal ideologi	153

Demokratisk medborgerskap – balanse mellom nytte og danning ...	155
--	-----

Litteraturliste	159
------------------------------	-----